

Vlaams
Parlement

ingediend op **1772** (2018-2019) – Nr. 2
4 februari 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Manuela Van Werde en Joris Poschet

over het ontwerp van decreet

houdende instemming met
het samenwerkingsakkoord van 25 juni 2018
tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap
en de Vlaamse Gemeenschap
betreffende de culturele bescherming van het boek

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde, Herman Wynants;

Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet, Orry Van de Wauwer;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Kathleen Krekels, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Elke Wouters, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Tine Soens;

Imade Annouri.

Documenten in het dossier:

1772 (2018-2019) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

Op donderdag 17 januari 2019 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 25 juni 2018 tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende de culturele bescherming van het boek.

I. Algemene bespreking

1. Toelichting

Sven Gatz, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, herinnert eraan dat het decreet van 23 december 2016 betreffende de gereguleerde boekenprijs vanaf het begin van toepassing was in Vlaanderen en Brussel. In Brussel ging het echter in de praktijk om toepassing op vrijwillige basis. Hoewel dit niet tot klachten heeft geleid, kan een dergelijke situatie niet voor altijd bedoeld zijn. Het kwam er dus op aan om het decreet te koppelen aan het gelijkaardige decreet van de Franse Gemeenschap van 19 oktober 2017. In ons nogal complexe federale land was dat een noodzaak.

In zijn advies van 23 september 2016 bij het Vlaamse ontwerp van decreet had de Raad van State geschreven dat een sluitende bindende regeling voor Brussel nodig was, en dat met dat doel overleg of andere vormen van samenwerking met de federale overheid aan de orde zouden zijn. Die is bevoegd ten aanzien van instellingen die zijn gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad en wegens hun activiteiten niet uitsluitend tot één van die twee gemeenschappen kunnen worden gerekend.

De Raad van State heeft vervolgens een gelijkaardig advies gegeven aan de Franse Gemeenschap naar aanleiding van haar vergelijkbare ontwerp van decreet.

Door de zesde staatshervorming hebben de gemeenschappen de bevoegdheid gekregen om prijzen te bepalen voor hun materiële bevoegdheden. De theorie van de residuaire bevoegdheden maakt echter dat de Federale Staat bevoegd blijft voor de zogenaamde biculturele aangelegenheden op het grondgebied van het hoofdstedelijke gewest.

De federale overheid en de overheden van de Vlaamse en Franse Gemeenschap hebben de vermelde adviezen van de Raad van State aangegrepen om onderhandelingen te openen met het oog op een samenwerkingsakkoord dat ook de situatie van Brusselse boekhandelaren, uitgevers en importeurs die niet als unicommunautaire worden beschouwd, juridisch verankert.

Het samenwerkingsakkoord strekt ertoe dat op Brusselse biculturele actoren de regels van het Vlaamse decreet van toepassing zijn voor Nederlandstalige boeken en die van het decreet van de Franse Gemeenschap voor Franstalige boeken.

Hoewel die regel erg eenvoudig mag lijken, is er een lange afweging aan voorafgegaan. Het kwam erop aan om in het Brusselse Gewest beide decreten te laten gelden. Met een gemiddelde of tussenoplossing zou niemand gediend zijn en zou de zaak voor het Brusselse boekenbedrijf niet eenvoudig zijn geweest.

Mogelijk is de regeling niet perfect maar ze vormt wel de beste oplossing die te vinden was.

De Vlaamse Regering heeft het samenwerkingsakkoord principieel goedgekeurd in mei 2018. De Regering van de Franse Gemeenschap en de Federale Regering deden intussen hetzelfde. De definitieve ondertekening en goedkeuring vonden plaats op 25 juni 2018. Het van alle nodige handtekeningen voorziene samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Vlaamse en de Franse Gemeenschap werd naar de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) gestuurd en aangemeld bij de Europese Commissie.

De SARC beoordeelde het akkoord positief. De Europese Commissie meldde dat zijzelf noch de lidstaten er vragen of opmerkingen bij hadden.

Op 9 oktober 2018 kwam er een andere redenering van de Raad van State dan het pad dat de betrokken overheden tot dan toe aan het volgen waren. Die hield in dat het samenwerkingsakkoord enkel toepasbaar is op bicommunautaire instellingen in Brussel-hoofdstad. Bijgevolg kan er geen sprake zijn van gezamenlijk uitgeoefende bevoegdheden en zou de aangelegenheid niet met een samenwerkingsakkoord te regelen zijn.

Minister Gatz erkent dat de Raad van State zijn kritische rol te spelen heeft, maar op een gegeven moment moet er wel vooruitgang worden geboekt. De Raad van State heeft overigens niet aangegeven welke oplossing hij dan wel mogelijk acht. Vandaar het besluit van de betrokken overheden om voort te gaan op de ingeslagen weg. De hele procedure had al lang genoeg geduurd. De gereglementeerde boekenprijs voor Brussel en de filmkeuring hebben een hele regeerperiode lang volgehouden inspanningen gevergd. Dat zoiets zelfs bij een politieke consensus zolang kan aanslepen, is wat frustrerend.

Minister Gatz dankt alvast federaal minister Kris Peeters en Franse Gemeenschapsminister Alda Greoli omdat die nooit fundamenteel van mening verschilden in dit dossier. Samen nemen de drie ministers nu hun verantwoordelijkheid en zetten ze de weg voort. Ze zijn van oordeel dat met het samenwerkingsakkoord wel degelijk gemeenschappelijke bevoegdheden worden uitgeoefend op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, onder meer omdat opdrachten zoals prijsmededelingen, consumentencommunicatie en geschillenbehandeling worden toevertrouwd aan organisaties die in het leven zijn geroepen door decreten van respectievelijk de Vlaamse en Franse Gemeenschap.

De filosofie van het samenwerkingsakkoord is wel degelijk om de boeken en de bicommunautaire organisaties – waarvoor de federale overheid bevoegd is – te laten aansluiten bij de bepalingen en regels uit de twee decreten. Vandaar dat er geen bevoegdheidsafstand in het spel is.

Maatregelen uit het akkoord gelden voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en hebben betrekking op zowel de Federale Staat als de twee gemeenschappen. Daardoor behoort het tot de discretionaire bevoegdheid van het Federale Parlement om eventueel een voorkeur te hebben voor een regeling via samenwerkingsakkoord in plaats van eenzijdige wetgeving.

Op 23 november 2018 volgde dan de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering. Het Parlement van de Franse Gemeenschap heeft het op 12 december 2018 aangenomen. In het Federale Parlement is het wetsontwerp eveneens ingediend en verwezen naar de bevoegde commissie, die het naar verluidt in de laatste weken van januari zal behandelen. In de huidige omstandigheden zou minister Gatz het voor het Federale Parlement een mooie opportuniteit vinden om dit akkoord goed te keuren.

De best haalbare oplossing voor Brussel vormt een mooi sluitstuk van de reglementering van de boekenprijs, besluit de minister, die daarover als politicus, jurist, Brusselaar en zelfs als mens erg tevreden kan zijn.

2. Bespreking

Aan de viervoudige tevredenheid van minister Gatz voegt *Joris Poschet* zijn enkelvoudige maar oprechte tevredenheid toe, omdat deze zaak geregeld is geraakt. De vele bestuursniveaus met inspraak in Brussel hebben hun voor- en nadelen en kunnen al eens tot rare procedures leiden. In dit geval wint de aanhouder. Tussen de verschillende partijen en bevoegdheidsniveaus heerste er een consensus om een overeenkomst te vinden. Die vormt een goede stap vooruit, niet alleen voor de Nederlandstalige maar ook voor de Franstalige boeken. Ook de Franstalige boekenwereld voelt druk van de Angelsaksische cultuur en uit commerciële hoek.

CD&V zal het ontwerp van decreet met veel plezier goedkeuren en kijkt uit naar de gevolgen op het terrein.

Het onderwerp herinnert *Marius Meremans* aan 'L'école des fans'. Aan het einde van elke uitzending zei Jacques Martin: "Tout le monde a gagné."

Het commissielid deelt in de vreugde omdat de twee gemeenschappen en de Federale Staat – die op dat moment nog functioneerde – met het samenwerkingsakkoord een oplossing hebben bereikt voor Brussel-hoofdstad, ook de hoofdstad van Vlaanderen.

Al vanaf het begin van het initiatief over de gereguleerde boekenprijs luidde het dat voor Brussel een oplossing nodig zou zijn. Uiteindelijk is dat gelukt. Het gaat hier om de bescherming van het boek. Daarmee kunnen alle partijen blij zijn. De N-VA-fractie zal het ontwerp dan ook steunen.

Katia Segers wijst erop dat sp.a steeds mee aan de kar van de gereguleerde boekenprijs heeft getrokken. Die is zowel voor de lezers belangrijk als voor de kleine boekhandelaars, de kruideniers van de cultuur. Een oplossing voor Brussel was steeds nodig. Dat het onontbeerlijke samenwerkingsakkoord nu voorligt, juicht de sp.a-fractie toe. Ze zegt haar volle steun voor het ontwerp toe.

Namens Groen sluit *Bart Caron* zich aan bij de woorden van de andere fracties.

Hoewel hij niet lastig wil doen, vraagt de spreker zich af of er verschillen zijn tussen het samenwerkingsakkoord en het Vlaamse decreet. Hij veronderstelt van niet en vindt dat op zich al een buitengewone prestatie.

Blijkbaar delen de Vlaamse en Franse Gemeenschap dezelfde bekommernis. Zo wordt de Franstalige boekenmarkt in België gedomineerd vanuit Frankrijk en zoeken ook de Franstalige Belgen een zekere bescherming van hun auteurs, boekhandels en uitgevers.

Vandaar dat ook Bart Caron het ontwerp met veel overtuiging wil steunen.

Minister *Sven Gatz* wijst er nog op dat een boekhandelaar die Nederlandstalige en Franstalige boeken verkoopt, rekening zal moeten houden met twee verschillende prijsregimes. In de gegeven omstandigheden is dat echter te verkiezen boven een apart Brussels regime. Het gaat tenslotte om een beperkt territorium. Mochten in Dilbeek, Waver en Jette drie verschillende prijsregimes gelden, zou dat pas echt heel bijzonder geweest zijn. In Brussel zullen uiteindelijk de twee systemen van ons federale land elkaar ontmoeten, maar dat is dan ook duidelijk.

Voorts zal de evaluatie van het algemene systeem en van de twee decreten wel uitwijzen of de gekozen weg de juiste is.

Vandaag is dit alleszins de best mogelijke weg, herhaalt de minister.

Bart Caron voegt nog toe dat het haast een wonder is dat dit gelukt is.

II. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 2

Artikel 2 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

III. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Bart CARON,
voorzitter

Manuela VAN WERDE
Joris POSCHET,
verslaggevers